

— לאחר בת קול.

ואי בעית אימא, לעולם איירי אף לאחר שיצאה בת קול שהלכה כבית הלל. והא דקתני הרוצה לעשות כבית שמאי עושה — רבי יהושע היא, דאמר: אין משגיחין בבית קול! כי "לא בשמים היא", ומשניתנה תורה לבני אדם, דעת חכמים היא הקובעת בעניני הלכה, ואין בכח בת קול להתערב להכריע כנגד דעת חכמים.

והדרין לקושיין: מכל מקום, קשיא, כיצד נקט רבא כשתי חומרות סותרות!?

ומשנינן: אמר רב טבות: לא כך היה המעשה. שלא אמר רבא דרמינא עליה בין חומרי דרב ובין חומרי דשמואל. אלא כולה — כרב, שהילכתא כוותיה באיסורי, עבדא.

ומה שהטריף רבא מחמת שהתחיל לשחוט בתורבץ הושט, הוא משום שגם אליבא דרב אין תורבץ הושט מקום שחיטה.

דכי אתא רמי בר יחזקאל, אמר: לא תצייתו להו, להני כללי, דכילל יהודה אחי משמיה דרב! והיינו, אל תקבלו את מה שאמר רב יהודה אחי משמו של רב [שסתם שמועה בשם רב שנאמרה בדורות שאחר רב, רב יהודה אמרה], וגם מה שנאמר לעיל כאילו הטיל רבא על הבהמה את חומרי רב שהנקב בוושט ובכל שהוא, ולפי רב אין זה מקום שחיטה — לא זו היא שיטתו של רב!

אלא, הכי אמר רב: וושט — נתנו בו חכמים שיעור עד היכן הוא כשר לשחיטה. ומעבר למקום זה הרי הוא פסול לשחיטה, כדין קנה, שיש לו מקום מסוים ומוגדר ששוחטים בו, ומעבר למקום זה, כל השוחט בו פסולה

אבל, העושה מקולי בית שמאי ומקולי בית הלל — הרי זה רשע!

והעושה מחומרי בית שמאי ומחומרי בית הלל בשתי חומרות סותרות — עליו הכתוב אומר [קהלת ב] "הכסיל — בחושך הולך".

אלא, אי עביד כבית שמאי, ליעביד כקוליהן וכחומריהן, ואי עביד כבית הלל, ליעביד כקוליהן וכחומריהן!

ותיקשי לרבא, שנקט שתי חומרות דסתרי אהדדי.

שמצד אחד נקט חומרא דרב שנקובת תורבץ הוושט היא בכל שהוא, ומאידך נקט כחומר דשמואל, שאמר לאו מקום שחיטה הוא! והרי הני תרי חומרי סתרי אהדדי, כי לפי רב מקום שחיטה הוא, ואמאי מטרפינן כשהתחיל לשחוט בתורבץ הושט והמשיך בוושט עצמו?!?

ועתה מבאר את הגמרא את הא דתניא, לעולם הלכתא כבית הלל, וכל הרוצה כדברי בית שמאי עושה, וכל העושה כדברי בית הלל עושה.

והוינן בה: הא גופא קשיא! אמרת, לעולם הלכה כדברי בית הלל, והדר תני: והרוצה לעשות כדברי בית שמאי, יעשה?!

ומשנינן: לא קשיא!

כאן, דאמרינן יכול לעשות כבית שמאי — קודם בת קול שיצאה משמים והודיעה שהלכה כבית הלל.

כאן, דאמרינן לעולם הלכה כדברי בית הלל